

Dagboek

van een rotormelker

Blijven alle koeien bij de ingang staan of lopen ze vanzelf op de carrousel?

De eerste dagen in een nieuwe melkstal zijn spannend en wennen voor zowel de melker als de koeien. Jan Peeters Weem hield voor Veehouderij Techniek een dagboek bij.

Tekst en foto's: Willem van den Broek

De bouw van een nieuwe stal vergt veel regelwerk en keuzes. Dit is niet anders bij de bouw van een nieuwe melkinstallatie. Een robot of toch een traditionele melkstal? Na de bewuste keuze voor een melkstal moet je ook weer een keuze maken welk type melkstal. Jan Peeters Weem uit De Mortel ging niet over één nacht ijs. De keuze viel uiteindelijk, na proefmelken in verschillende andere stallen, op een 28-stands carousel. Een melkbeurt duurt nu nog ruim 2 uur. Dat moet straks minder dan de helft zijn.

Dag 1

De draaimelkstal is volledig geïnstalleerd. We melken echter nog even in de oude stal door. Ik heb enkele koeien wat eerder droog gezet zodat we met wat minder koeien kunnen starten. Morgen, na de eerste melkbeurt, komt de RMO de oude tank legen. Morgenavond melken we in de nieuwe melkstal. We willen tussen de melkbeurten door de koeien overjagen naar het nieuwe gedeelte van de stal. Een eenvoudig oprijfhek met kettingen is geïnstalleerd tussen de buitenste rij boxen. Om het melken de eerste keer goed te laten verlopen, maken we een fuik voor de ingang van de melkstal. We verwachten dat de koeien moeilijk de melkstal in gaan. De melkstal is onbekend, erg glimmend en schoon. Dit zijn de koeien, samen met het oprijfhek en de vreemde mensen in de stal, niet gewend. Ik heb de keuze gemaakt voor een carousel, maar zijn de koeien daar ook wel blij mee? Ik denk nog even aan de verhalen van boeren van wie koeien die voor het eerst met een carousel werden gemolken zich al na een halve ronde een weg baanden naar de uitgang. Of waar de melkgift na een week nog niet weer op het oude peil was.

Dag 2

De koeien zitten in het nieuwe gedeelte van de stal. Deze

middag is het erg hectisch. De fuik bouwen kostte meer tijd dan we verwacht hadden. De eerste melkbeurten krijgen we hulp van familie. We staan met z'n drieën nog wat onwennig in de melkput en twee personen jagen de koeien naar de melkstal toe. Een monteur van de leverancier is bij het melken aanwezig om eventuele problemen direct op te lossen. De planning was om rond 17.00 uur aan het melken te zijn. Het is bijna 18.30 uur voordat de eerste koe naar binnen kan. Het oprijfhek blijkt verkeerd aangesloten door de elektriciën. We laten deze maar even voor wat het is en sluiten de koeien op tussen de twee rijen boxen. We hebben besloten om de koeien in groepjes van vijf naar de rotor te drijven. Dan hoeven ze niet alleen door de fuik. De eerste koeien lopen de carousel op alsof ze nooit iets

Ook video maken van eerste keer melken!

anders gedaan hebben. Veel koeien laten de melk slecht schieten en de gemiddelde gift ligt een stuk lager. De koeien blijven boven verwachting rustig tijdens het rondje. Slechts enkele koeien moeten we dwingen om de stal in te gaan. Een paar koeien willen te snel door het texashek waardoor er twee tegelijk in de ingang staan. De rotor stopt gelukkig zelf. Het is zoeken naar de bediening van de hekken en de rotor. Het kost veel tijd om de koeien dan op de juiste plaats te krijgen. Na anderhalf uur zijn de 85 koeien door de melkstal. Een grote meevaller, onverwacht ging het nog best snel. Tijdens het eten bespreken we de voor ons geslaagde eerste rondes en bekijken we wat er morgenvroeg beter of anders kan.

Dag 4

Vandaag melken we voor het eerst zonder extra personeel achter de koeien. Het oprijfhek is op de goede manier aangesloten en werkt naar wens. Het belletje zit echter in de melkstal en is in de stal nauwelijks te horen. Enkele koeien vinden het toch lastig om te leren dat ze niet net als bij de oude visgraat met z'n allen achter elkaar de stal in kunnen lopen. Het melken gaat steeds beter. We raken gewend aan de apparatuur. De melkklauwen op de spoeljetters zetten kost te veel tijd. Het ontbreekt nog aan routine zodat we alles nog twee keer na moeten lopen om het zuigen van valse lucht te voorkomen. Ook het schoonmaken van de melkstal kost te veel tijd. Dit onderdeel is bijna net zo belangrijk als het melken zelf. Bij het teke-

< Een paar stenen op de klep doen tijdelijk dienst als extra gewicht om de hekken goed om te duwen.

> Jan Peeters Weem koos in zijn nieuwe melkstal bewust voor een carousel om rustig te kunnen melken.

nen en uitdenken van de stal is er echter niet genoeg rekening mee gehouden. Er is te weinig water met een te lage druk om alle mest weg te spoelen. Gelukkig hebben we wel alle muren gecoat zodat de mest goed van de muren spoelt. De coating is zijn prijs zeker waard.

Dag 7

De koeien snappen de bedoeling van het oprijfhek steeds beter. Het zicht vanuit de melkput op het hek is nihil. Een camera bovenin de stal, gericht op de wachtruimte tussen de boxen, moet hier verbetering in brengen. In de melkstal staat een groot aanraakscherm met alle koegegevens. De eerste dagen was dit nog niet in werking. Nu alles is aangesloten blijkt dat de koeherkenning nog wat problemen geeft. Na een telefoontje met de dealer wordt dit opgelost. Enkele koeien hebben het goed naar hun zin op de rotor. Ze willen er niet vanaf en blijven te lang staan waardoor ze bij de ingang terechtkomen. Dit blijkt een kwestie van afstellen van de sensors. De klep die de tussenpoortjes om moet klappen blijkt te licht. Een paar stenen aan de klep als tijdelijke oplossing doet wonderen. Ook willen de koeien opeens vanuit de stal via de uitgang terug naar de carousel. Klaphekjes moeten dit straks voorkomen. De in- en uitgang van de melkstal had bij nader inzien toch wat anders gemogen. Mocht ik het opnieuw doen, dan had ik er een personeelgang tussen gelaten. Je bent dan sneller tussen de koeien om even een koe aan te jagen of terug te jagen. Dit kan ook via de uitgang van de carousel, maar je hebt dan kans op tegenliggers als je terug naar de put loopt.

De Rotormelker

Jan Peeters Weem melkt met zijn vrouw en ouders 110 koeien in De Mortel. In de nieuwe stal koos hij bewust voor een carousel. Vooral de rust tijdens het melken sprak hem erg aan. De eerste dagen in de nieuwe melkstal zijn erg meegevallen. De koeien wennen snel aan de nieuwe omgeving.

Dag 10

Het melken loopt als een trein. In een uur zijn de 95 koeien gemolken. De koeien zijn inmiddels gewend. Twee koeien hebben nu de noodstop van de rotor ontdekt. Met hun lange tong kunnen ze net de trekkabel aan de bovenzijde van de carousel bedienen. Gelukkig gebeurt dit alleen als de rotor stilstaat en de koeien zich vervelen. Ook de verf op de raampjes van de melkstal, die net te dicht bij de rotor zitten, blijken niet bestand tegen de ruwe koeientongen.

Dag 14

Vandaag voor de eerste keer melkcontrole in de nieuwe stal. De maatbekers blijken door de aflopende melkleiding gedeeltelijk niet te werken. De melk moet omhoog om in de maatbeker te komen. De zwaartekracht zorgt ervoor dat dit niet gebeurt. De dealer past de steunen aan zodat alle bekens onder de meter hangen. De koeien lijken net zo blij

melken om 17:00 uur!

met de keuze voor de carousel als ik. De rust in de melkstal is, na wat kleine aanpassingen, zoals ik het me had voorgesteld. De dealer weet de melkstal intussen ook goed te vinden. Niet voor reparaties maar om te komen kijken met andere boeren. □